

ኮምፓስ አተዳግቢያ

ትሕዝቶ

05	ዕዉት አተዓባብያ ህጻናት
06	ናይ ጁባ ገንዘብ
07	ኣብ ዕዮ ቤት ምሕጋዝን ምስታፍን
08	አመጋግባን ምንቅስቓስ አካላትን
09	አድላይነት ድቃስ
10	ተሌቪዥንን ኮምፕዩተርን
12	ሞባይል ቴሌፎንን ስማርት ሞባይል ቴሌፎንን
14	ሕግታት አጠቓቕማ ኢንተርነት
16	ምውጻእ (ዙረት)
18	ጉብዝናን/ጉርዝውናን፡ ጸታውነትን
20	አልኮል፡ ትምባኾን ሓሽሽ ካናቢስን
22	ጸቕጢ መዘና/መሓዘ
24	ሞቢንግ (ኣብ ልዕሌኻብሰንኪ ባህርያትካ፡ ቋንቋኻ፡ ወ.ዘ.ተ. ዘጋጥሙ አሉታዊ ነገራት)
27	ምሕላውን ምክልኻልን መንእሰያት
28	ደረጃ ብደረጃ ህጻናት ነብሶም ንክመርሑ ሓላፍነት ምሃብ
30	ስራሕ ማሕበራዊ አገልግሎት ቤትምህርቲ ኣብ ካንቶን ግላሩስ
32	መወከሲ ጽሑፋትን፡ ጽሑፋት ትረኽበሉም መንገድታትን (ናይ ኢንተርነት አድራሻታት)

ዝተፈተኹም ወለድን ብሕጊ ናይ ምዕባይ መሰል ዘለኩምን

እዚ ሓበሬታ ኣተዓባብያ ህጻናት ኣብ ካንቶን ግላሩስ፡ ኣብ ምዕባይ ህጻናት ካብ ክሊ ዕድመ ናይ መዋእለ ህጻናት ክሳብ ክሊ ዕድመ ናይ ካልኣይ ደረጃ ንዝርከቡ ህጻናትን መንእሰያትን ንኣተዓባብይኦም ዝሕግዝን፡ ዘደልድልን ሓበሬታ ኣለዎ።

እቲ ኣብኡ ተገሊጹ ዘሎ ሓበሬታታትን ምኽርን ግን፡ ንኹሉ ዘጋጥም ኩነታት ፍታሕ ጌርካ ክውሰድ የብሉን። እዚ ሓበሬታ ከም መምርሕን መወከሲ ሓሳብን ኣብ ኣክያይዳን ኣጠቓቕማን ሞባይል ቴሌፎንን፡ ኢንተርኔትን፡ ናይ ጁባ ገንዘብን፡ ካልኣት ነገራትን የገልግል።

ዕዉት አተዓባብያ ህጻናት

„አብ ነንሕድሕድካ ምትእምማንን፡ ምክብባርን፡ አብ ነንሕድሕድካ ቅንዕና ምህላውን“

ዕዉት አተዓባብያ ከምዚ ክኸውን አለዎ ዝብል መምርሒ የለን። እንተኾነ ግን፡ አብ ዕዉት አተዓባብያ፡ ነንሕድሕድካ ምትእምማንን፡ ቅንዕናን፡ ምክብባርን፡ እቶም ካብቶም አገደስቲ ነጥብታት አተዓባብያ ኢዮም።

አገደስቲ ከፋላት አተዓባብያ ህጻናትን መንእሰያትን እዞም ዝስዕቡ ኢዮም፡-

- ▶ ምትብባዕን፡ ንስራሕ ካልኣት (ህጻናት) ክብሪ ምሃብን። እዚ ማለት ድማ፡ ኩሉ ግዜ አወንታዊ ምዃንን፡ ነገራት ብአወንታ ምርአይን ማለት ኢዩ
- ▶ ብንጹር መንገዲ ምድጋፍን መምርሒ ምሃብን
- ▶ አብ አተሓሕዥን፡ አተአላልዮን፡ አካይዳን፡ አብ ምትግባር ሕግታትን፡ መምርሕን፡ ተዓጻጻፊ ምዃን
- ▶ ህጻናት ሕጊ አብ ዘኾኑብሩሉን ዝጥሕሱሉን እዋናት፡ ምስኦም ዝኾኑን ዝመጣጠኑን ሳዕቤናትን ተሓታትነትን ከምዝህልዉ ምግባር
- ▶ ግጭት አብ ዘጋጥም እዋን፡ ተሪርን ሓያልን፡ ብሱልን፡ አካይዳን ባህርያትን ምህላው

ፈጣርን ሕጉን ኩን። ጸገም አብ ምፍታሕ ዘለካ ሓሳብ ምስዝድረት፡ ወይ እቲ ጸገም ንኸፍታሕ ዝገበርካዮ ነገራት ምስዘይሕግዝ፡ ተወሳኺ ምኽርን ሓገዝን ካብ ቤተሰብ፡ የዕሩኽ፡ ካብ ቤት ጽሕፈት ምኽሪ ለገስትን፡ ካባናን (ካብ ሰራሕተኛ ማሕበራዊ አገልግሎት ናይ ቤትምህርትን) ተወከስ።

ንውላድካ አይትህረም። ዝተሃረሙ ህጻናት፡ ዝግብኦም ዕቤት ርእስ ተአማንነት አይገብሩን ስለዝኾኑን፡ አብ እዋን ግጭት ውን ናይ ዓመጽ መገዲ ስለዝኸተሉን።

ናይ ጁባ ገንዘብ

„ንህጻን አካይዳን አጠቓቕማ ገንዘብ ከትምህር ይግባእ“

ህጻናት አጠቓቕማን አካይዳን ገንዘብ ከምሃርዎ ይግባእ። ስለዝኾነ ድማ ውላድኩም ኩሉግዜ ናይ ጁባ ገንዘብ ክህልዎ አገዳሲ ኢዮ። እዚ ናይ ጁባ ገንዘብ ምስ ዝኾነ ቅድመኩነት ክትኣሳሰር የብሉን። ብተወሳኺ ነዚ ናይ ጁባ ገንዘብ ህጻናት ባዕሎም ኣብ መዓላ ድሌቶም ክጥቀሙሉ ክውስኑ ኣለዎም። ስለዚ ናይ ጁባ ገንዘብ ከም መሳርሒ ወይ (ጸቕጢ) ኣተዓባብያ ኣይትጠቀሙሉ። ከከም ኣካይድኦም፡ ናይ ጁባ ገንዘብ፡ ሰሙናዊ ወይ ኣብ ክልተ ሰሙን ወይ ወርሓዊ ክኸፈሎም (ክውሃቦም) ይኽእል።

ናህና ለበዋ ከምዚ ዝስዕብ ኢዮ፡-

▶ ካብ 1 ክሳብ 4 ክፍሊ (ከከም ደርጃ ክፍሎም)	1 ክሳብ 4 Fr. ኣብ ሰሙን
▶ 5ይን 6ይን ክፍሊ	20 ክሳብ 25 Fr. ኣብ ወርሒ
▶ 7ይን 8ይን ክፍሊ	25 ክሳብ 35 Fr. ኣብ ወርሒ
▶ 9ይን 10ይን ክፍሊ	35 ክሳብ 50 Fr. ኣብ ወርሒ

ካብ ካልኣይ ደረጃ

ናይ ከዳንን ናይ ሞባይልን ገንዘብ ብተወሳኺ ከውሃቦም ይኽእል። ምስ ደቅኹም እቲ ብዝሒ ተዘራራብኩም ወስንዎ። ንአጠቓቕምኡውን ተረዳድኡ።

ደሞዝ ናይ ሌህረ ዝገብሩ ህጻናት (ኡብ ሞያ ትምህርቲ ዝርከቡ)
ሌህረ እንዳገበሩ ኡብ ቤት ስድርኦም ዝነበሩ ህጻናት፡ ኡብ ባጀት ናይቲ
ገዛ ክሳተፉ ኣለዎም። እቲ ሌህረ ዝገብር ውላድ ግን ካብቲ ዝረኽቦ
ገንዘብ ልዕሊ 1/3 ክኸፍል ኣይግብኡን።

ኡብ ክሊ ዕድመ ንእስነት ንዘለዉ ህጻናትውን፡ ምስ ዕድሚኦም ዝኸይዱ
ደሞዝ ምስዝህልዎም፡ ንኣጠቓቕማን ኣተሓሕዳን ገንዘብ ከምዝፈልጥዎ
ይገብሮም። ደሞዝንእስነት፡ ሓደ ኡብ ንእስነት ክሊ ዕድመ ዝሎ ህጻን፡
ብሓላፍነቱ ዘዳልዎ ነገራት ንኸገብር ክጥቀሙሉ ዝኸእል ገንዘብ
የጠቓልል። ኡብ ናይ ንእስነት ዕድመ ዝርከብ ህጻን፡ እቲ ናይ ጁባ
ገንዘብ ብደሞዝንእስነት ይትካእ። ተመኩሮ ከም ዘርእዮ፡ ድሕሪ
ምብዓል መበል 12 ዓመት ልደቶም፡ ካብ መበል 13 ዓመት ጀሚሮም፡
ህጻናት ብሓላፍነቶም ዝተወሰነ ነገራት ክጥቀሙሉ ዝኸእሉ ገንዘብ ምስ
ዝህሉ ጠቓሚ ኢዩ።

ኡብ ዕድሜ ቤት ምሕጋዝን ምስታፍን

„ምድንፋዕን ምጥንካርን ናይ ባዕልኻ ሓላፍነት።

ህጻናት ኡብ ንዕድሚኦም ዝመጣጠን ዕድሜ ገዛ ክሳተፉ ኣገዳሲ ኢዩ። ነዚ
ድማ መደብ ምግባርን፡ እቲ ህጻን ነቲ ዝተሞሃቦ ስራሕ ከምዘተግብሮ
ምርግጋጽን የድሊ።

ንህጻናት ዝኾኑ ስርሓት ቤት፡-

- ▶ ናይ መግቢ ጣውላ ምቕራብን
ዝተጠቀምካሎም ኣቑሑት ምሕጻብን
- ▶ ሽቓቕ ምጽራይ
- ▶ ዶሮና ብማሽን ጌርካ ምእላይ
- ▶ ምጽራይ ብሽክለታ

አመጋግባን ምንቅስቃሴን አካላትን

„ጥዕናን አካላዊ ብቅዓትን፡ ንውጽኢታውን ብልጹን ንጥፈታት አገደስቲ ኢዮም“

ውላድኩም ቅድሚኒ ናብ መውዓሊ ህጻናት ወይ ክኣ ቤትምህርቲ ምኻዮ፡ ክቆርስ አለዎ። አብ ጥራሕ ኩብዶም ህጻናትን መንእሰያትን ንትምህርቲ ድሉዎት ኣይኮነን። አብዚ ዘለናዮ እዋን ሙብዛሕትና ዝተመጣጠነ መግቢ ንአካላውን ስነአእምሮአውን ጥዕና አገዳሲ ከምዝኾነ፡ ንፈልጥ ኢና። ንመንእሰያት ትኽክለኛ አመጋግባ ንኽፈልጥዎን ንኽክተልዎን ቀሊል ኣይኮነን፡ ምኽንያቱ እቲ ንጥዕና ጎዳኢ ዝኾነ መግቢ ጽቡቕን ሰሓብን ኮይኑ ስለ ዝረኽብዎ። ስለዝኾነ ድማ ኩላትና ንኽንገድፎ የሸግረና። ግን ክኣ ኩሉ ከምዚ ዓይነት መግቢ ፈጸምካ ክግደፍ አለዎ ማለት ኣይኮነን፡ እንታይ ድኣ ክትምጥኖ ክትክእል አለካ።

ስለዚ መንእሰያት ብአፍልጦን ሕልንኦም ከይወቅሶምን፡ ከምዚ ዓይነት ጥዕና ዘይብሉ መግቢታት ስሕት ኢሎም ጥራይ ንኽበልዑ፡ እዚ ዝስዕብ ሓበሬታን ምኽርን ክሕግዞም ይኽእሉ።

- ▶ ምንቅስቃሴን፡ ምፍታንን ምሙካርን። ሂወት አብ ሳሎን ኮፍ ኢልካ ወይ አብ ቅድሚኒ ተሌቢኹን ኣይኮነን ዘሎ፡ እንታይ ድኣ አብ ግደም፡ ካብ ገዛ ወጻኢ እምበር
- ▶ ደቅኻ ብሸክሌታ ንኽጥቀሙ አተባብዓዮም፡ ካብ ሓደ ቦታ ናብ ካልእ ቦታ ቀልጢፎም ክበጽሑ ስለዝኽእሉ (ሄልም ከገብሩ ከምዘለዎም ግን ክርስው ዮብሎምን)
- ▶ አብ ንዕኡም ዝሰሕቦም ክለባት ከ ንምንታይ ዘይሳተፉ?

አድላይነት ድቃስ

„ሓይልን፡ ዓቕምኸን ምድልዳል“

ብአድህቦን፡ ብዘይምስልቻውን፡ ብቆላሕታን፡ ትምህርቱ ንኸከታተል፡
ውላድኩም ድቃስ ክጸግብ አለዎ። ዋላ ዕድሚኡም ንትምህርቲ
ምጅማር ዘይበቅዕ ህጻናት፡ ቀልጢፎም ምሸት ክድቅሱ አለዎም (ካብ
ሰዓት 19.00 ክሳብ ሰዓት 20.00 ኣብ ዘሎ ጊዜ ክድቅሱ ይግብኡም)።

ዝድቅሱሉ ሰዓታትን አድላይነት ድቃስን ካብ ህጻን ናብ ህጻን ይፋለለ
ኢዩ። አገዳሲ ግን፡ ውላድኩም ንትምህርቲ እኹል ዕረፍቲ ጌሩ ክኸይድ
ከምዘለዎ ኢዩ።

ውላድኩም ምስ በደለ፡ ከም መቕጻዕቲ ደቅስ አይትበልዎ፡ እቲ ድቃስ
ምስ አሉታዊ ስምዒታት ከይትአሳሰር ምእንታን።

ተሌቪዥንን ኮምፕዩተርን

„አጠቃቅማ ተሌቪዥንን ኮምፕዩተርን
መሰላቱን (Bildschirmmedien)“

ሜዲያ ቢልድሺርም (Bildschirmmedien): ጌምቦይ: ሞባይል: አይፖድ: ፕላይስቴሽን: ኮምፕዩተር: ተሌቪዥን: ካልኦትን የጠቃልል:: ደቅኹም ብዛዕባ ዝጥቀሙሎም ምሳርሕታት ሓብሬታ ከምዝህልወኩም ግበሩ: ምስ ደቅኹም ድማ ተዛራሪቡሉ:: ኮምፕዩተርን: ተሌቪዥንን: ካልኦት መሰልቲ ነገራትን ኣብ ክፍሊ ህጻናት ክህልዉ የብሎምን: ምእንታን ንሸኹም ኣብ ኣጠቓቕማ ናይ ውላድኩም መረዳኢታ ክህልወኩም:: ንውላድኩም ኣጠቓቕማ ሜዲያ ደረት ግበሩሎም:: ምስ ደቅኹም: ምስ ዕድሚኡም ዝኸይድ ኣጠቓቕማ ንኸህሉ ተሰማምዑ::

ክትክተልዎ ዘለኩም ኣጠቓቕማ እዚ ዝሰዕብ ክኸውን ይግብኡ::

- ▶ ቅድሚ ምዱብ ናይ ትምህርቲ ዕድመ ንዘለዉ ህጻናት
እንተበዝሐ ½ ሰዓት ኣብ መዓልቲ
- ▶ ካብ 1ይ ክሳብ 3ይ ክፍሊ ½ ሰዓት ኣብ መዓልቲ
- ▶ ካብ 4ይ ክሳብ 6ይ ክፍሊ 1 ሰዓት ኣብ መዓልቲ
- ▶ ኣብ ላዕለዋይ ደረጃ (ካብ 7ይ ክሳብ 9ይ ክፍሊ)
2 ሰዓት ኣብ መዓልቲ

- ▶ ዝኸነ ሜዲያ: ወለዲ ኣብ ክሪኢዎ ዝኸእሉ ቦታ ክህሉ ኣለዎ:: ድሕሪ ምጥቃም ድማ ኢታ ኮምፕዩተር ክትጠፍእ ኣለዎ:
- ▶ ምስ ውላድኩም እንታይ ዓይነት ፊልም: ጸወታን: ንጥፊታትን ክሪኡን ክጥቀሙን ከም ዝኸእሉ ተላዚብኩም ወስኑ:: እዚ ኣብ ትገብሩሉ እዋን: ደረት ዕድመ ናይቲ ኣዳላዊ ትካል ተኸተሉ:: ሕልፍ ሕልፍ እንዳበልኩምውን ውላድኩም እንታይ ይገብር ኣሎን እንታይ ይርኢ ኣሎን ተኸታተሉ::
- ▶ ተሌቪዥንን: ኮምፕዩተርን: ናይ ትርፍ ጊዜ ንጥፊታት ኢዮም:: ስለዝኾነ: ምስ ውላድኩም መዓሰ: ማለት ድሕሪ ምጽፋፍ ዕዮ ገዛ ትምህርትቤትን: ድሕሪ ምፍጻም ስራሕ ዕዮ ቤትን: ክሪኡ ከምዝኸእሉ ተሰማምዑ:: ንግሆን: ቀትርን: እዘን መሳርሕታት: ክጥቀሙሉን የብሎምን:: ነዚ ኣርእስትን ኣጠቓቕምኡን ብዝምልከት ምስ ደቅኹም ተላዘቡሉ::

ምባይል ቴሌፎንን ስማርት ምባይል ቴሌፎንን

„እዚኤንውን ሓሓንሳእ ክዕጸዎ አለውን“

ናይ ኢድ ሞባይል ቴሌፎን ካብ መዓልታዊ ሂወትና ክተርሕቓ ዳርጋ ፈጺምካ ዘይሕሰብ ኢዩ። ይኹንምበር ክሳብ ደቅኹም 12 ዓመት ዝመልኡ ሞባይል ክትህልዎም ኢድላይ ኣይኮነን። ናይ ኢድ ሞባይል ቴሌፎን ኣብ እዋን ቤትምህርቲ ኢድላይት ኣይኮነትን ጥራይ ዘይኮነስ፡ ገለ እዋናት እውን ክልክልቲ ኢድ።

ስለዝኾነ መንእሰያት ኣጠቓቕማ ሞባይል ቴሌፎን ክምሃሩ ይግብኦም። ኣጠቓቕምኡ ፈሊጥካውን እንተዘይተጠንቀቐካ፡ ዘይተጸበኻዮ ዘገርም ክቡር ሕሳብ ክኸትለልካ ይኸእል ኢዩ። ሞባይል ቴሌፎን ኣቐዲምካ ብዝኸፈል ካርድ ከም ኢድላይነቱ ክትመልኦ ትኸእል። ብኸምዚ መንገዲ ወጺኦታትን ኣጠቓቕምኡን ክትቋጸጸር ትኸእል። እንድሕር ወርሓዊ ትኸፍል ኩንካ፡ ኣብ ገዛ፡ እቶም መንእሰያት ምስ ዕድሚኦም ዝኸይዱ ስራሕ ክሰርሑ ከምዘለዎም ክትገብር ኣለካ። ሞባይል ዘይጥቀሙሉ ሰዓታት ወስን። ንኣብነት ኣብ እዋን ምምጋብን፡ ኣብ እዋን ድቃሰን፡ ኣብ እዋን ቤትምህርትን፡ ዝኣመሰሉሉ። ምስ ደቅኻ፡ መንእሰያት ክጥቀሙሎም ዘይግብኦም ትሕዝቶታት፡ ንኣብነት ፖርኖግራፊን፡ ገበን ዘለዎ ፊልምታትን፡ ቁማርን (ናይ ዕድል ጸወታታት)፡ ተዛረቡሎም። እዚ ዋላ ኣብታ ናቶም ሞባይል ዕጹው እንተኾነ፡ ካብ ሞባይል ናይ ብጻቶምን መሓዞቶምን ክረኽቡ ስለ ዝኸእሉ። ሓላሊፍካ ምስ ደቅኻ

ኩንካ ነቲ ትሕዝቶ ናይቲ ፕሮግራም ኣብ ሞባይሎም ዘሎ (ሴፍ ጌሮሞ ዘለዉ) ምቁጽጻር ግበረሉ (ፊልምን፡ ስእልታትን፡ ኣፕሰን)። ህጻናት ኣብ ሞባይሎም እንታይ ክገብሩ ከምዝግብኦምን፡ ተርኦምን፡ ኣብርሃሎምን። ብሕጊ ድማ፡ ፖርኖግራፊን፡ ዓመጽ ዘለዎም ፊልምታትን ምህላውን፡ ንኸልኡት ኣሕሊፍካ ምሃብን፡ ንትሕቲ 16 ዝዕድሚኦም ህጻናት ክልኩል ምጂኑ ኣብርሃሎም። ውላድካ ከምዚ ዓይነት ትሕዝቶ ዘለዎም ነገራት ንካልኣት ምስዝሰድድ፡ ብሕጊ ስለ ዝቕጸዕ።

ሕግታት አጠቃቅማ ኢንተርኔት

„ዓቕሚ አጠቃቅማ ማድያታት“

ኢንተርኔት ምስቲ ዝፈጠሮ ነገራት ከም ታትስን፡ ርክብ ማሕበራዊ ሰንሰለትን ዓብይን ጽቡቕን ምህዞ ናይ ርክብ ኢዩ። ብመንገዲ ኢንተርኔት ሰባት ከዕልሉን ሓደሽቲ ሰባት ክላለዩን ይኸእሉ። እንተኾነ ግን ኢንተርኔት ካብ ጎዳኢን፡ ገበን ዘለዎም ነገራትን፡ ነጻ ኣይኮነን (ሕጊ ዘይምልከቶ ቦታ ኣይኮነን)። ሰለዚ ጥንቃቄ ኣብ እዋን ታትን፡ ስእልታትን፡ ቪዲዮን፡ ሳይበርን ሞቢንግን የድሊ። ንሱብ በዚ ከምዚታት ሜዲያ ምጽራፍን፡ ምቅላልን፡ ምንእእስን፡ ወ.ዘ.ተ. ኣይግባእን።

ውልቃዊ ሓበሬታ ሓንሳብ እንድሕር ኣብ ኢንተርኔት ተዘርጊሑ፡ ከትቋጻጸሮ ኣይትኸእልን ኢኻ። ምሉእ ብምሉእ ካብኡ ከትኣልዮ ብግብሪ ኣሸጋሪ ኢዩ። ምክንያቱ እቲ ዝሃብካዮ ሓበሬታ ኣብ ካልእ ኮምፕዩተር ወይ ድማ ኣብ ሓጺር እዋን ኣብ ኮምፕዩተር ናይ ካልእ ተጠቃማይ ስለዝቐመጥ (ሴፍ ስለዝኸውን)። ድሕሪ ብዙሕ ዓመታትውን ከምዚ ዓይነት ሓበሬታታትን ስእልን መሊሱ ከመጽእ ይኸእል ኢዩ።

አገዳሲ ነጥብታት ኣብ ኣጠቓቕማ ኢንተርኔት፡-

- ▶ ስምካን፡ ኣድራሻኻን፡ ቁጽሪ ቴሌፎንካን፡ ኢሜይልካን፡ ንዘይትፈልጦም ሰብ ዘይምሃብ
- ▶ ብዛዕባ ድሕነት ህጻናት ሓበሬታ ከምዝህልወካ ግበር (ሕማቓት ነገራት ዘለሊ ፕሮግራም፡ ህጻን ክጥቀሙሉ ዘይፍቀድ ናይ ኢንተርኔት ፕሮግራማት Filterprogramm, Sperrseiten ይሃልውካ)
- ▶ ፌስቡክን ከምኡ ዝአመሰሉ ነገራት ካብ 13 ዕድመ ጀሚርካ ኢዩ ዝፍቀድ። ኣብ ኢንተርኔት ትፈልጦም ሰባት፡ መብዛሕትኡ እዋን ብዛዕብኦም ቅኑዕ ሓበሬታ ኣይህቡን፡ ኢዮም።
- ▶ ውላድኩም ኣብ ኣጠቓቕማ ኢንተርኔት ርትዓውያን ዲዮም? ምስ ካልኣት ከ፡ ከምቲ ንሶም ዝደልይዎ ኣከያይዳ ይኸዱ ዶ? ካብ እዋን ናብ እዋን ብዛዕባ እቲ ውላድኩም ኣብ ኢንተርኔት ዝብሎን፡ ብዛዕባ ብውላድኩም ዝተዘርግሑ ስእልታትን ሓበሬታ ይሃልውኩምን ተኸታተሉን። እንድሕር ዘይቅቡል ነገር ኣጓኒፉ ወይ ውላድኩም ብካልኣት ተጸሪፉ፡ ምስ ውላድኩም ክትላዘቡ ኣገዳሲ ኢዩ።

ምውዳእ (ዙረት)

„ኣደ መባእሲ ነጥቢ“

መንእሰያት ሓድሽ ክፍትነትን ክፈልጡን ይደልዩ ኢዮም። ንኡብነት ፓርቲ ምኽድን ምስ የዕሩኽቶም ምምሳይን። ዙሪት ኡብ ክለ ዕድመ መባእታ ትምህርትቤትን ንዝርከቡ ህጻናት ልሙድ ኢይኮነን። ፍሉይት ናይ አባል ዝኾኑሉም ክለባት ኢጋጣምታትን ካልኣት ፕሮግራማትን ግን ከጋጥሙ ይኸእሉ ኢዮም። መንእሰያት ኣጠቓቕማ ህጻናትን ትርፌ ናይ ዕረፍቲ ግዚኦምን። ንኸኸእሉ ክምሃሩ አለዎም።

ቅድሚ ንዙሪት ምፍቃድኩም፡ እዞም ዝስዕቡ ነገራት ክተጻርዩ ይግባእ፡-

- ▶ እቲ ጉዳይ ብመን ተዳልዩ? ውላድኩም ምስ መን ይኸይድ/ትኸይድ?
- ▶ ብኸመይ ንውላድካን፡ ነቶም ኡብቲ ጉጅለ ዘለዉ ህጻናትን፡ ንወለዶምን ትረኽቦም? (ቴሌፎን ቁጽሪ ናይ መሓዘትን መሓዘን ሕተቱ)
- ▶ መዓስ ይምለስ/ትምለስ? ብኸመይን ብምንታይ መንገድን ንገዛ ከምዝምለስ/ ከምትምለስ አረጋግጹ

ግቡእ (ክኸውን ዘለዎ) ካብ ዙሪት ዝምለስሉ ሰዓታት

ዕድመ	ሰንበት ክሳብ ሓሙስ	ዓርብን ቀዳምን
▶ መዋእለ ህጻናት	ሰዓት 17:00	ምስ መሰነይታ
▶ መባእታ ደረጃ (1ይ-3ይ)	ሰዓት 18:00	ምስ መሰነይታ
▶ ማእከላይ ደረጃ (4ይ-6ይ)	ሰዓት 19:30	ምስ መሰነይታ
▶ ካልኣይ ደረጃ (1ይ ዓመት)	1 ጊዜ ክሳብ ሰዓት 21:00	ክሳብ 21:00
▶ ካልኣይ ደረጃ (2ይ ዓመት)	2 ጊዜ ክሳብ ሰዓት 21:30	ክሳብ 22:00
▶ ሳልሳይ ደረጃ (3ይ ዓመት)	2 ጊዜ ክሳብ ሰዓት 22:00	ክሳብ 23:00
▶ ክሳብ 18 ዓመት	2 ጊዜ ክሳብ ሰዓት 22:00	ክሳብ 24:00

ብተወሳኺ፡ ሰዓትካ ምኽባርን ዝተባሃልካዮ ምትግባርን፡ ጎኒ ጎኒ ምስቲ ምፍቃድ ዙሪት ክሕሰቡሉ አለዎ። ከምኡውን ኩነታት ናይ አየር ጠባይ ኡብ እዋን ዙሪት ኡብ ግምት ክኣቱ ክኸእል አለዎ (ንኡብነት ኡብ ጊዜ ሓጋይ (ሳመር) ንገዛ ምምላስ ክሳብ 21:30 ኡብ ዘሎ ግዜ፡ ኡብ ክራማት (ዊንተር) ግን ክሳብ ሰዓት 21:00 ክኸውን ይኸእል)።

ንውላድኩም ዝምልከት ናይ ሓባር መረዳእታን ስምምዕን ክትገብሩ ምእንታን፡ ምስ ካልኣት ወለዲ ርክብ ንኸትገብሩ ኢይትሰከፉ („ኩሎም ይፍቀዱሎም፡ ንዓይ ጥራይ ዘይፍቀዱሉይ“ ንዝብል አባሃህላ ንምእላይ)።

ጉብዝናን/ጉርዝውናን፡ ጾታውኅትን

„ባህርያዊ ለውጥታት“

አብ እዋን ጉብዝናን/ጉርዝውናን፡ ማለት አብ ውሽጢ ክለ ዕድመ ዘን 18 ዓመትን፡ ዝተወሰኑ ዋህዮታት ናይ ነርቭና አብ ሓንጎልና ስለዝነጥፉ፡ አካላውን ስነ-እምሮኡን ለውጥታት የሰዕብ። ጸጉሪ አብ ልሙድ ዘይኮነ ክፋል አካላትና ክበቁል ይጅምር፡ ቅርጺ አካላትና ይቕይር፡ ስምዒትናውን ከምኡ። አብዚ ናይ መሰጋገሪ እዋን ካብ ህጻን ናብ ዓብይ ሰብ ጎርዞታትን አጓብዛን፡ መንእሰያት ዝተፈላለዩ ሕቶ የልዕሉ። አባይሲ ኩሉ ነገር ጸቡቕ ዲዩ ዘሎ? ኢሎም ይሓቱ። ምስ ምዕባሌታት ናይ ጾታዊ አካላት፡ እወዳትን አዋልድን ጾታዊ ድፍኢታትን ስምዒታትን ብዙሕ ግዜ ከጋጥም ይኸእል። አብ ግደማዊ መልክዖም የድህቡን፡ ንመጀመርያ እዋን ምስዓምን ምድርራዝን አካላት ክፍጽሙን ክፍትኑን ይህንጠዩ።

እዋን ጉርዝውና/ጉብዝና፡ ኣብ ርኩብ ወለድን ደቆምን፡ ንኸልቲኦም ወገናት ሓድሽን ኣንቀሳቓሽን ዝኾነ ብዙሕ ለውጥታት የምጽእ። ቦቲ ሓደ ወገን ወለድን ደቆምን ኣብ ዝገብርዎ ሕድሕዳዊ ርኩብ፡ ክጋጥም ዝኸእል ግጭት፡ ቃንዛ ፍልልይን (ህጻናት ነብሶም እንዳኸአሉ ካባኻ ኣብ ዝፍለይሉ እዋን)፡ ምሕብራብን ክጋጥም ይኸእል። ብካሊ እወገን ድማ፡ እተን ጎርዞታትን እቶም ኣጓብዝን፡ ኣብ ምስግጋር ናብ እኹላት ሰባት፡ ሓገዝን ፍቕርን ናይ ወለዶም የድልዮም። ኣብ ጎኒ ሙሓዞቶምን የዕሩኽቶምን፡ ወለዲ ኣብ መዓልታዊ ሂወቶም ኣገደስቲ ኣካሎም ኮይኖም ይቕጽሉ። እንኮላይ ንእርእስትታት ከም „ኣካላት“፡ „ዝምድና“፡ „ጸታውነት“ ዝምልከት። ውላድኩም ስለ ትፈልጥዎ ሓደ ሓደ ነገር ክኸውን ከሎ ወይ ዘይበርሃሉ ሕቶ ምስዝህልዎ፡ ቀልጢፉ ይርድኣኩም።

ኣብዚ እዋን እዚ ውላድኩም ነቲ ትህብዎ ሙብርሂ ብጽቡቕ ከይቅበሎን ክበዝሑን፡ ኢድላይነት ዘይብሉን ዘሕፍርን ኮይኑ ክሰምዖ ይኸእል ይኸውን። እዚ ግን ዘጋጥም ንቡር ክስተት ኣብ ምርግጋጽ ነብሰኻ ምኸእል ኢዩ። ኣብዚ እዋን፡ ናይ ደቕኹም ሓገዝቲ ኢኹም። ምስኦም ምስትገዳዙ፡ ሓደ ሓደ ምኽሪ ንኣጠቓቕማ ኢንተርነት ትህብዎም። ከምኡውን ሓደ ሓደ ጽሑፋት ንኸእዝዙን፡ መረዳእትኦም ንኸዓብን ትሕግዝዎም። ኣብዚ እዋን እዚ ዘተ ብዛዕባ ኣካላዊ ለውጢ፡ ዝምድናታትን፡ ጸታውነትን፡ ኣገዳሲ ዋላ እንተኾነ፡ ህጻናት ብዙሕ ነገራት ብዘይ ዘረባ፡ ጥራይ ብምዕዛብ ይምሃሩ ኢዮም። ኢድን ኣቦን ብብዙሕ መንገዲ ኣብነት ደቆም ኢዮም፡ ምኽንያቱ ብፍሉይ መንገድን ኣገባብን ስለ ሂወቶም ዝመርሑን ዘካይዱን። ንኣብነት ህጻናት ስድርኦም ኣካላውን ካልኦት ጸገማትን፡ ከመይ ጌሮም ከምዝሰገርዎ ይምሃሩ።

አልኮል: ትምህርት: ሓሺሽ ካናቢስን

„አካይዳን አጠቃቅማን ወልፊ ዘትሕዙ ነገራት“

አልኮልን ትምህርትን አብ ሕብረተሰብና ብብዝሒ ዝውቁራት ኢዮም።
አብ መዋዓውዒ፡ አብ መንእሰያትን፡ አብ ካልኦት ዓበይቲ ሰባት ይኹን
አብ ስድራቤታትን። ውላድኩም ብዛዕባ አልኮልን ትምህርትን፡ ብዛዕባ
እቶም ንአልኮልን ንትምህርትን ዝጥቀሙ ሰባትን ከምኡውን ብዛዕባ
መስተ ይኹን ሽጋራ ወይ ትምህርት ምውሳድ፡ ንዝህልዎም አረአእያታት፡
ብአኹም ከማን ቅጽለው ይኸእሉ ኢዮም።

- ▶ ንውላድኩም ጥዑይ አመጋግባን አኪያይዳን፡ ወልፊ ዘየትሕዝ
አመጋግባን አካይዳን ክህልዎ አብነት ኩንዎ።
- ▶ ምስ ውላድኩም አብዚ አርእስቲ አመልኪቶም ብምሉእ
እምነት ነጻ ዝርርብ አካይዱ። ብዛዕባ እንታይነት ወልፊ
አፍልጦኹም ደልቡን፡ ንጹር አረአእያ አብ ልዕሊ ወልፊ ድማ
ይሃልውኩም። ምስ ውላድኩም ብዛዕባ ሳዕቤን ወልፊታት
ዘትዩ።
- ▶ ትሕቲ ወዲ 16 ዓመት ዝኾነ ህጻን፡ ብሕጊ አሎኮላዊ መስተ
ይኹን ሽጋራ ኸዕድግ (ክሸየጠሉ) ክልኩል ኢዩ። አልኮላዊ
ትሕዝቶ ዘለዎም መስተታት ከም አፕሬቲቭን፡ አልኮፖፕሰን፡
ወዲ 18 ዓመት ምስኮነ ኢዩ ዝፍቀድ። ንውላድኩም አልኮላዊ
መስተ አይትግዝኡሎም፡ ከገዝኡውን አይትልኦኹዎም።

- ▶ ምጥቃም ሓሺሽ ካናቢስ ምስ ጉድለት አእምሮአውን
አካላውን ጥዕና ዝተአሳሰረ ኢዩ። ነዚ አመልኪትኩም ንጹር
መርገጺ ይሃልውኩም። ንምጥቃም ሓሺሽ ክትድግፍዎ
የብልኩምን ጥራይ ዘይኮነ፡ ንምጥቃም ተጻዋርነት
ክህልወኩም የብሉን።
- ▶ እንድሕር ውላድኩም ወልፊ ዘትሕዝ ነገራት ይጥቀም ኮይኑ፡
ብአግኡ ቀልጢፍኩም ካብ ናይቲ ዞባ ሓገዝ ዝርከበሉ ቦታ
ሓገዝ ሕተቱ (ንኡብነት BTS Sonnenhügel፡ ክፍሊ
ማሕበራዊ አገልግሎት፡ ካብ ናይ ቤትምህርቲ ሰራሕተኛታት
ክፍሊ ማሕበራዊ አገልግሎትን ካልኦት ትካላትን
ውልቀሰባትን)

ጸቕጢ መዘና/መሐዛ

„ንብጻትካ ምምሳል ምድላይ“

„ከፋተው ምዓት ኢዮም፡ ዝጸልአሉዩ ኣብ መንጉኡም ዝኣቱ“ ዝብሃል ኣባሃህላ ንቕርብትን ፍቕርን መንእሰያትን ህጻናትን ንምግላጽ ብብዝሒ ኢና ንጥቀመሉን ንሰምዖን፡፡ ሙብዛሕትኡ ግዜ ኣብ ንእስነት ዕድመ ዝርከቡ መንእሰያት፡ ተመሳሳሊ ኣረኣእያን ተመሳሳሊ ኣብ ትርፍ ግዜኦም ዘዘውትርዎ ናይ ዕረፍቲ ንጥፈታትን (ሆቢን)፡ ተመሳሳሊ ከም ኣብነት ዝሪእይዎም ሰባትን ኣለውዎም፡፡

መጀመርያ ወለዲ ክፈልጥዎ ዘለዎም ነገር፡- መንእሰያት ጉጅለ ክገብሩ ዘሎ ኢዩ፡፡ ተሞክሮ ሂወትን ዕርክነትን ንዕቤት ውላድኩም ኣገዳሲ ትርጉም ኢዩ ዘለዎ፡፡ ንመንእሰያት ብመዘንኦምን የዕሩኹምን ቅቡላት ክኾኑ ኣገዳሲ ኢዩ፡፡ ካብ ብወለዶም ንላዕሊ፡ ብመዘንኦምን የዕሩኹምን ቅቡላት ክኾኑ ይደልዩ፡፡ መንእሰያት ልክዕ ንብጹቶምን መሓዙቶምን ክመስሉን፡ ከምኡም ክኾኑን ይደሉዩ፡፡ እዚ ድማ ባዚ ናይዚ ሃገር ኣብሃህላ „ባህርያት ነፋሲቶ“ ይብሃል፡፡

ኣደ ጉጅለ ከም መወዳድርትን መቓጸጽትን ጌርኩም ኣይትርእይዎ፡፡ መንእሰያት ኣብ ነብሶም ተአማምነት እንተ ዘይብሎም፡ ኣብ ዕቤቶም ኣሉታዊ ሳዕቤን ንዘለዎም ጉጅለ ክጽንበሩ ይኸእሉ፡፡ ኣብ ከምዚ ዓይነት ጉጅለ ዋላ እኳ ንዕቤቶም ሕማቅ ጽልዋ እንተሃለዎ፡ ኣብኡ ምህላዎም ጽቡቕ ስምዒት ክፈጥረሎም ይኸእል፡ ቁቡላት ኮይኖም ውን ይስምዖም፡፡ ኣገዳሲ፡- እቲ ንዕዎም ሓጋዝን ኣዎንታውን ነገር ዘለዎን፡ ንናቶም ውልቃዊ ኣረኣእያን ስምዒትን ሚዛንን ዘሐይልን ነገር፡ ንሰኹም ክተተኩሩሉ ኣለኩም፡፡ እቶም መንእሰያት ብነብሶም ሓጉሳት እንተኮይኖም፡ ብኣሉታዊ ነገራት ቀልጢፎም ኣይጽለዉን ኢዮም፡፡

ሞቢንግ

(አብ ልዕሌኻብሰንኪ ባህርያትካ፡ ቋንቋኻ፡ ወ.ዘ.ተ. ዘጋጥሙ አሉታዊ ነገራት)

„ንብጹትካ ምምሳል ምድላይ“

ሞቢንግ ክንብል ከለና፡ ህጻናትን መንእሰያትን አብ ሓደ ነዊሕ እዋን ብተደጋገሙ ብካልኦት ሰባት አብ ልዕሊኦም ምንክክሰን ምቅላልን ዝኣመሰሉ ጸገማት ከጋጥሞም ከሎ ማለትና ኢዩ። ሞቢንግ ሓደ ዓይነት፡ አብ ልዕሊ ደቂ ሰባት ዝግበር ናይ አካላውን ስነአእምሮኦውን ጸቕጢ ኮይኑ፡ ብዝኾነ መንገዲ ክትጻወሮ ዘይግብአካ፡ ዓመጽ ኢዩ።

ሓደ ህጻን ናይ ሞቢንግ ግዳይ እንትኾይኑ፡ አዞም ዝሰዕቡ ነገራት ከጋጥሙ ይኸኣሉ፡-

- ▶ ሓደ ህጻን/መንእሰይ ናብ ትምህርቲ ክኸይድ አይደልን
- ▶ ውጽኢታት ትምህርቱ (አድማዕነቱ) ብግሉጽ (ብርኡይ) መንገዲ እንዳተበላሸወ ይኸይድ
- ▶ ኩሉ ግዜ ይጽልኦ፡ አብ ኩባይይ ቃንዛ አለኒ ይብል
- ▶ ናቱ ውልቃዊ ንብረት የጥፍኦ፡ ናይ ቤትምህርቱ አቁሑት ውን አበላሺዩ ናብ ገዛ ይመጽእ
- ▶ የዕሩኽ የብሉን ወይ ውሑዳት የዕሩኽ ይህልዉዎ
- ▶ ክዛረብ ከሎ ነንብሱ አትሒቱ ይሪኦ
- ▶ ሸውሃት መግቢ ይቕንሰን፡ ድቃስ ይአብዮን
- ▶ አብ ነብሱ ናይ ማህረምቲ ምልክታት ይህልዎ

ወለዲ ደቆም ግደያት ናይ ሞቢንግ ከምዝኾኑ ከለልዩ ቀሊል አይኮነን።
ሙብዛሕትኡ እዋን ወለዲ ዝብልዎ ኢዩ ዝጠፍአም፡ ምኽንያቱ
ደቆም ጌጋ አለና ኢሎም ስለዝሓሰቡን፡ ናይቲ ጸገም ጠንቂ አብአም
ጌሮም ስለዝወሰድዎን፡ ብዛዕብኡውን ክዛረቡ ስለ ዝዕቀቡን። ምስ
ደቅኹም ብዛዕባ ኩሉ ዘጋጥም ጸገማትን፡ ዘለዎም ጸገማትን፡ ብቕንዕና
ከየነአአሰኩም ተዛረቡ።

- ▶ አብ ደቅኹም እምነት አንብሩን፡ ንዘረብአም እመንዎን፡ ሓገዝ
ምስዘድልዮም ክአ ሓገዝዎም።
- ▶ ንደቅኹም አይትኸሰስዎም፡ በደልቲ ወይ ጌገኛታት ጌርኩም
ድማ አይትውሰድዎም።
- ▶ ሞቢንግ ቅቡል ጌርኩም አይትውሰድዎ። እንድሕር አጋጢሙ
ከማን፡ ሱቕ እንተኢልኩም፡ ተቕቢልኩም ማለት ኢዩ።
- ▶ ሓገዝ እንተአድሊይኩም፡ ካብ መማህራንን፡ ሰራሕተኛ
ማሕበራዊ አገልግሎት ቤትምህርትን፡ ካብ አሰልጠንትን፡ ካብ
ካልኣትን ሓገዝ ሕተቱ። ብዛዕባ እቲ ዘጋጠመ ኩነታት ድማ
ሓበሬታ ይሃልውኩም።

- ▶ ባዕልኹም ቀልጢፍኩም ምስ ወለዲ በደል ፈጸምቲ ህጻናት
አይትዛረቡ። ዝኾነ ሰብ ከምዘለዎ ክንቅብሎ መሰል አለዎ።
ንውላድኩም ከማን ከምቲ ንሱ ብካልኣት ሰባት ክኸበር
ዝደሊ፡ ንካልኣት ሰባት ክኸብር ከምዘለዎ ንገርዎ። ኩሎም
ሰባት አዕሩኸትኻን ምሳኻ ዝዳናገጹን ክኾኑ አይግደዱን
ኢዮም። እንተኾነ ግን፡ ኩሎም ብኸብርን ብተጻዋርነትን፡
ምሳኻ ክራኸቡ አለዎም። አንጻር ሞቢንግ ምቅላስ ማለት፡
መጀመርያ ባዕልኻ አብነት ምዃን ማለት ኢዩ።

ህጻናት፡ ቢቃ ወይ ይአክል ክብሉ ክምሃሩ አለዎም፡ ካልኣት ደረቶም
ምስዝሰግሩ። ብዛዕባ ዘጋጠመ ኩነታት ሞቢንግ፡ አብ ቤትምህርቲ
ይኹን አብ ካሊእ ቦታታት ምዝራብ ሕማቕ አይኮነን። እንታይ ድኡ
ብርታዎን ድፍረትን ኢዩ።

ምሕላውን ምክልካልን መንእሰያት

„ምክትታልን፡ አድላዬ ዘረባታትን ዘተን ምክያድን፡
ከምዝካየድ ምግባርን“

ርኢያት ለውጥታት ናይ ባህርን አካይዳን ውላድኩም፡ ውላድኩም
አብ ጸገም ወይ ሓዲጋ ከምዘሎ ዝገልጽ ሓበሬታ ክኸውን ይኸእል።
ንውላድኩም ንኸትሕግዝዎ ኩሉ ግዜ ምስኡ ከምዘለኹም ሓብርዎ።
ምስ ውላድኩም ኩሉ ግዜ ተዛተዩ። ብዛዕባ ዝተዓዘብኩምዎ ለውጥታት
ባህሪ፡ ሓበሬታ አክቡ። አድላዬ እንተኾይኑ ውን ምስ ሰራሕተኛታት
ማሕበራዊ አገልግሎት ቤትምህርትን ምስ ማማህራንን፡ ካልኣት ሌህረ
(ናይ ሞያ ትምህርቲ) ንኸገብር ዝከታትልዎ ሰባትን ወይ ካልኣት
ቤትጽሕፈታትን፡ ርክብ ግበሩ።

ህጻናት ብዓንቀጽ 3 ንኡስ ዓንቀጽ 1 ገበናዊ ሕጊ ስዊዘርላንድ መሰረት፡
10 ዓመት እንተመሊኡም፡ ተሓታትነት አለዎም። ወለዲ ብመሰረት
ዓንቀጽ 301 ንኡስ ዓንቀጽ 1ን 2ን ከምኡውን ዓንቀጽ 296 ንኡስ
ዓንቀጽ 1 መሰረት፡ ድሕነትን ጥዕናን ደቆም ንኸከታተሉን፡ አድላዬ
ነገራት ንኸገብሩን ግዴታ አለዎም። ሕቶ ምስ ዝህልወኩም፡ አብ
ካንቶን ግላሩስ ዝተፈላለዩ ቤትጽሕፈታት ክትውከሱ ትኸእሉ። ክፍሊ
ማሕበራዊ አገልግሎት ቤትምህርትውን፡ አድላዬ ሓበሬታ ንኸህበኩም
ድሉው ኢዩ።

ደረጃ ብደረጃ ህጻናት ነብሶም ንክመርሑ ሓላፍነት ምሃብ

„ህጻናት ካብ ወለዶም አካይዳ ሂወት ይምሃሩ።“

አብ እዋን ካልአይ ደረጃ ትምህርትቤት፡ ግዜ ናጽነትን ርእሰኛ ምኽክልን ይመጽእ። መንእሰያት ምስ ምውሳኸ ዕድሚኦም ብዙሕ ነገራት ምስ ወለዶም እንዳተዛረቡ ክውሰኑ ይደልዩ። ንሸኹም ከም ወለዲ፡ ምስ ውላድኩም እንዳተላዘብኩም፡ ብዙሕ ሓላፍነት ንውላድኩም ትህብዎም። እዚ ክግበር ከሎ፡ ብኸመይን መዓሰን፡ በየናይ መንገድን ከምዝግበር፡ ወለዲ ክውሰኑ አለዎም። ኣብ ክሊ ዕድመ ንእስነት (ቲንኤጀር) ድሕንነትን ምክትታልን የድሊ ኢዩ።

አብዚ ዕድመ እዚ፡ ደቅኹም ኣብ መንጎ ምቁጽጻርን፡ ምሉእ ነብሰኛ ምኽክልን ይርከቡ። ነጻነት ምሃብ ማለት፡ ትብዓት ምሃብን፡ ውልቃዊ መገዳ ንኸመርሕን ንክሰክምን ምትብባዕን፡ ከምኡውን ንዕኡ ከተግብሮ ከሎ ኣጅኻ ምባልን የጠቓልል።

ነዚ ኩሉ ንምትግባር፡ እቲ ረቋሒ ቅድመኩነት፡ ኣብ መንጎ ወለድን ውልዶምን፡ ኣብ ምትሕልላይን እምነትን ዝተሰረተ ርክብ ኢዩ። እዚ ድማ፡ ምስ ውላድኩም ምስ እትገብርዎ፡ ነቲ ናይ ሓባር ንጥፊታትን ዝንባሌታትን ክተደንፍዕዎ ትኸእሉ። እዚ ድማ መሰረት ሓደ ዕዉት አተዓባብያ ህጻን ኢዩ። ኣገደስቲ ዛዕባ መዓልታዊ መነባብሮ፡ ምስ ደቅኹም ኣብ ትዛረቡሎምን፡ ከምዝባ ከምቲ ኣብ ትበሃሃልሎምን እዋን፡ እንተተኸኢሉ ንናይ ኩላትኩም ስምዒትን ድሌትን ኣብ ግምት ክተኣትዉ አለኩም። እዚ ክትገብር ግን፡ ግዜን ሕግታን ምኽባርን፡ ንኸምኡ ድሉው ምዃንን ካብ ወለድን ውላድን ይሓትት።

ሰራሕ ማሕበራዊ አገልግሎት ቤትምህርቲ አብ ካንቶን ግላሩስ

ሰራሕ ማሕበራዊ አገልግሎት ትምህርትቤት አብ ካንቶን ግላሩስ (Schulsozialarbeit SSA) አብ ሙባሕትኡን ቤትምህርትታት ምሉእ ብምሉእን ቀጻልን ኮይኑ፡ አብ ሓደ ሓደ ንኣሸቱ ቤትምህርትታት ድማ ብከፊል ኣሎ።

አብ ሰራሕና ንግዳይ ዝኾኑ ህጻናትን መንእሰያትን (መዋእለ ህጻናት፡ ቀዳማይ ደረጃን፡ ካልኣይ ደረጃን) ቀዳምነት ንህብ። እንኮላይ መማህራንን፡ ወለድን፡ መሰል ናይ ምዕባይ ዘለዎም ሰባትን፡ ሓለፍቲ ቤት ጽሕፈታትን፡ ከምኡውን ሰራሕተኛታትን፡ ናይቲ አገልግሎት ተጠቀምቲ ክኾኑ ይኸእሉ።

ሰራሕ ማሕበራዊ አገልግሎት ቤትምህርቲ፡ ካብ ጻቕጢ መማህራንን መሪሕነት ቤትምህርትን ነጻ ኢዩ። እቲ ምኽሪ ብድልየትካ ዝውሃብ ኮይኑ፡ ድሕሪኡውን ብምስጢር ኢዩ ዝዕቀብ። ካብ ክፍሊት ድማ ነጻ ኢዩ። እንድሕር ሕቶታት ኣለኩም ወይ ክትፈልጥዎ ትደልዩ ነገር ኣሎ ኮይኑ፡ ተሌፎን ክትድውሉልና ሕገሳት ኢና። ነታ ናይ ደቅኹም ዝምሃሩላ ቤትምህርቲ፡ ተሓታቲ ሰብ (ኣድራሻ) ኣብዚ ብርሕር ክትረኽቡዎ ትኸእሉ።

ክፍሊ ማሕበራዊ አገልግሎት ትምህርትቤት፡ ንወለድን ንመሰል ናይ ምዕባይ ዘለዎም ሰባትን፡ እዚ ዝስዕብ አገልግሎት ይህበም፡-

ሓጺር ምክሪ ማሕበራዊ አገልግሎት

- ▶ ዘይክፈሎን አድላይን ሞያውን ምክሪ ንኦተሞብያ ህጻን ምስ እትደልዩ፡ እዚ አገልግሎት ሓጋዚ ክኸውን ይኽእል ኢዩ። እንኮላይ አሽጋሪ ኩነታት መነባብሮ ምስዝህልወኩም፡ እዚ ቤትጽሕፈት ክሕግዘኩም ድሉው ኢዩ።
- ▶ አድላዩ ሓበሬታ ብዛዕባ ምክርን ሓግዝን ናይ ትረኽበሎም ቤትጽሕፈታት ይህቡ።

ማሕበራዊ አገልግሎት ቤትምህርቲ ንህጻናትን መንእሰያትን

- ▶ ኣብ ማሕበራውን ውልቃውን ስድራቤታውን ጸገማት ምክሪ ይልግሱ። እቲ ምክሪ ብውልቁ ወይ ብቤተሰብ ደረጃ ከምኡውን ብጉጅለ ደረጃ ክካየድ ይኽእል። እቲ ምክሪ፡ ሓደ ህጻን ወይ መንእሰይ ርክባቱ ምስ ካልኣት ኣዚዩ ድፍት እንተኾይኑ፡ ብጠለብ ወለድን መማህራንን ክካየድ ይኽእል።

ማሕበራዊ አገልግሎት ንቤትምህርትን ንመማህራንን ንአለይቲ

ትምህርትቤትን ንምክልኻል ከጋጥሙ ዝኽእሉ ጸገማትን

- ▶ ቀልጢፍካ ጸገማትን ሓደጋታትን ንምልላይን ንምእላይን
- ▶ ንምክልኻል ጸገማትን ሓደ ሓደ ፕሮጀክትታት ንምዕማምን፡ ንኣብነት ኣብ እዋናዊ ኣርእስትታትን ኣብ ማሕበራዊ ኣካይዳን፡ ኣብ ምክልኻል ግጭታትን፡ ኣብ ጸታዊ ጉዳያትን፡ ኣብ ጉዳይ ሕቶታት መቆልን፡ ኣብ ምስናይ ጉዕዞ ምስግጋርን (ካብ ቀዳማይ ደረጃ ናብ ካልኣይ ደረጃ ከምኡውን ጂምናዜምን)

- ▶ ምትሕብባርን ምዕያይን ምስራሕን ኣብ ዝተደልዩ ጉዳያትን፡ እንኮላይ ኣብ ናይ ቤትምህርቲ ውሽጣዊ ፕሮጀክትታትን

ስጉምትታት

- ▶ ምእላይ ከም መንጎኛ ኣብ ሕድሕዳዊ እዋን ግጭት ትመሃሮ
- ▶ ከም መንጎኛ ኣብ እዋን ጸገም ኣብ ሞንጎ ክፍልታት፡ ኣብ እዋን ግጭትን ኣብ ትሕተተሉ እዋንን፡ ድሕሪ ምዝርራብ ምስ መማህራንን ምስ አለይቲ ቤትምህርትን
- ▶ ኣብ ሕቶታት ማሕበራዊ ጉዳያትን ኣተሞብያን፡ ንመማህራንን ንሓለፍቲ ቤትምህርትን ሓጺር ምክሪ ምሃብ
- ▶ ኣብ ንተማሃሮ ዝምልከት ጸገም ምስ ዝህሉ እሞ፡ ክኣ ህጹጽ ምስዝኸውን፡ መፍትሒ ምድላይን፡ ከምኡውን ብክኢላታት እቲ ጉዳይ መፍትሒ ንኸረከብ ናብ ዝምልከቶ ምስግግርን።

መወከሲ ደራጅ

ናይ ኢንተርኔት ኢድራሻታት

Schulsozialarbeit www.gl.ch/schulsozialarbeit

ሓገዝ ንመንእሰያት www.tschau.ch
www.147.ch
www.selbstsicherheit.ch

ሓገዝ ንወሊዲ www.elternnotruf.ch
www.projuventute.ch
www.elternbildung.ch

ሓገዝ ኡብ ኣተኣላልያን
ኣካይዳን ኢንተርኔት

www.medienundschule.ch
www.jugendundmedien.ch

ሓገዝ ንጾታዊ ጉዳይካ

www.lustundfrust.ch
www.castagna-zh.ch
www.lilli.ch
www.bts-glarus.ch

ሓገዝ ንወልፊ

www.bts-glarus.ch
www.mamatrinkt.ch
www.papatrinkt.ch

ሓገዝ ንገንዘብን ዕዳን

www.budgetberatung.ch
www.sbgf.ch
www.schulden.ch

ሓገዝ ንዓመጽ ዝምልከት

Erwachsene Tel.143
Kinder + Jugendliche Tel.147
Opferberatungsstelle
Tel. 055 646 67 36

Tigrinya